

22 МАРТ - СВЕТОВЕН ДЕН НА ВОДАТА

“Безопасност на вода и храна”

През 1992 година на международна конференция по околната среда и развитието (UNCED), която се провежда в Рио де Жанейро, Бразилия се приема резолюция, според която 22 март се обявява за Световен Ден на Водата. Така от 1993 г. на много места по света се организират разнообразни събития, които целят да информират обществата и да привлекат вниманието на повече хора към сериозните проблеми с питейната вода в световен мащаб.

Честванията през 2012 година по случай Световния ден на водата ще преминат под мотото “Безопасност на вода и храна”. Според данните от доклад на ФАО към ООН през последните 50 години значително се е увеличило производството на хранителни продукти, което е свързано с изключително голям разход на вода.

Защо водата е от ключово значение за безопасността на храните?

Всички хора по света по всяко време имат нужда от физически и икономически достъп до достатъчна и безопасна храна, която да отговаря на техните хранителни нужди за активен и здравословен живот. Сезонните различия в наличието на вода – наводнения и суши, промяната в качеството на водите могат да предизвикат здравни, социални, икономически и политически въздействия с дългосрочни последици. Липсата на вода може да бъде основна причина за наличие на глад и недохранване сред населението, особено в области, където хората се прехранват основно от земеделие. Недостигът на вода е причина за намаляване на реколтата и дори пълното ѝ унищожаване. Това е проблем не само за хората, а и за животните, защото за тях няма фураж. Когато засушаването е тежко и в продължение на дълъг период от време, може да настъпи глад. Така, че когато има недостиг на вода, е трудно да се отговори на съвременните социално-битови изисквания и условията на живот бързо могат да станат трудни и дори опасни.

Колко вода е нужна за производство на храната ни?

Според данните от доклада на ФАО към ООН през последните 50 години значително се е увеличило производството на хранителни продукти, което е свързано с изключително голям разход на вода:

- за производството на ежедневната храна на един човек са нужни от 2 000 до 5 000 литра вода;
- за добива само на 1 килограм ориз се изразходват от 1 000-3 000 литра вода, а за обработката на килограм говеждо месо отиват от 13 000 до 15 000 литра;
- производството на фуражни култури за животните, обработката на месо, мляко и млечни продукти, също се нуждаят от големи количества вода;
- отглеждането на риба и аквакултури изисква определено количество и добро качество на водата във водните басейни.

Над 7 милиарда души се хранят днес на планетата. Същевременно прирастът на населението расте и ако прогнозите се сбъднат през 2050 земеделските земи ще трябва да изхранват още 2,7 милиарда души. Това означава, че ще бъдат необходими 70% повече храна.

Как недостигът на вода се отразява на безопасността на храната ни?

Недостигът на вода вече засяга всеки континент и повече от 40 на сто от хората на нашата планета. Липсата на вода ограничава способността на земеделските стопани да произвеждат достатъчна и безопасна храна. До 2025 г. 1.8 млрд. души ще живеят в страни или региони с абсолютен недостиг на вода. Най-застрашени от недостиг на питейна вода са страните от Африка и Азия. Някои държави вече не разполагат с необходимите количества вода за производство на собствена храна. През следващите 25 години човечеството тепърва ще се сблъска с големия воден дефицит. До този момент Земята все още пазеше някакви запаси от питейна вода, но те вероятно скоро ще свършат и ще става все по-трудно да се изхранва световното население.

Как замърсяваме водата?

Водата е едно от най-важните неща, нужни за оцеляването на човека, на второ място след въздуха. Всички известни форми на живот се нуждаят от вода, за да оцеляват, да се развият и размножават.

Замърсяването е все по-голяма заплаха за качеството на водните ресурси. Човешката дейност през последните 50 години е отговорна за най-голямото замърсяване на водните ресурси в цялата история. Едни от най-големите водни количества днес се използват в домакинствата за битови нужди като къпане, миене, пране и т.н. Използваме свежата вода още за поливане на зелените площи, миене на колите или пълнене на басейни. Това се счита за разумно и оправдано, но всъщност

човечеството ежедневно разхищава огромна част от безценния ресурс, подценявайки проблема с неговото използване и запазване за бъдещите поколения.

Всеки ден 2 милиона тона човешки отпадъци се изхвърлят в питейните води. В развиващите се страни 70% от промишлени отпадъци се стичат непречистени във водоемите и така замърсяват водоснабдителните мрежи. По информация на ООН днес на планетата 27% от градското население няма достъп до водопроводна мрежа, четвърт от жителите – 790 милиона души са лишени от възможността да ползват канализационна система. От 250 до 500 милиона кубически литра питейна вода ежегодно се губят във ВиК системите на градовете в следствие на течове и аварии.

В последните години във връзка с развитието на индустриализацията и химизацията, селското стопанство, масовото приложение на препарати за растителна защита, с бързото развитие на промишлеността и строителството, хидротехническите съоръжения и транспортните пътища нарасна рискът за здравето на населението, предизвикан от влошаване на качествата на водата.

Това е само част от черната статистика, обричаща човечеството на жажда, глад и болести, която реално ще се сбъдне, ако не се подобри ефективността на опазване и използване на водните ресурси.

Как можем да защитим този ценен ресурс водата?

Доброто качество на водите поддържа здрави екосистемите и следователно води до подобряване на човешкото благосъстояние и обратно - лошото им качество вреди на околната среда и човечеството. Бъдещото производство на храни и други селскостопански продукти няма да бъде възможно, без да се положат усилия за опазването и по-рационалното използване на водата.

Можем да оптимизираме потреблението си чрез събирането на дъждовни води и роса, използването на енергията на слънцето и вятъра за обезсоляване и третиране на отпадъчните води, използване на вертикално земеделие и капково напояване, мониторинг на течовете и др. Рециркулация на вода в областта на аквакултурите може да намали използването на вода с 90%. Отпадъчни води от градовете, в действителност са ценен източник на вода и хранителни вещества за селското стопанство.

Животът на човечеството зависи от водните ресурси, следователно опазването им от замърсяване е отговорност на всеки.

Световният ден на водата 22 март предполага споделена отговорност.